

V. P. Borovička

Atentáty, které měly změnit svět

**Atentáty,
které měly změnit
svět**

PRAHA 2007

V. P. Borovička: Atentáty, které měly změnit svět

Vydání druhé, rozšířené.

Copyright © 2007 Alena Borovičková, Michael Borovička

Copyright © 2007 Úvod, Záhadná smrt posledního Přemyslovce,

Vražda měšťáckého revolucionáře Michael Borovička.

All rights reserved.

Vydalo nakladatelství Baronet a.s., Křížíkova 16, Praha 8, www.baronet.cz
v roce 2007 jako svou 1202. publikaci.

Přebal a vazba © 2007 Ricardo a Baronet.

Ilustrace na přebalu © 2007 Richard Carrasco.

Korektorka Zdeňka Grigarová.

Sazba a grafická úprava Ricardo, Přemyslovská 38, Praha 3.

Tisk a vazba: FINIDR, s. r. o., Český Těšín.

Veškerá práva vyhrazena.

Tato kniha ani jakákoli její část nesmí být přetiskována, kopírována
či jiným způsobem rozšiřována bez výslovného povolení.

Název a logo BARONET® jsou ochranné známky zapsané

Úřadem průmyslového vlastnictví pod čísly zápisu 216133 a 216134.

ISBN 978-80-7214-978-0

BARONET

Praha 2007

V. P. Borovička

**Atentáty,
které měly změnit
svět**

Obsah

Bůh jménem Julius Caesar	13
Záhadná smrt posledního Přemyslovce	23
Valdštejnova smrt	41
Osamělá mstitelka	51
Falešný prorok Booth	61
Smrt smutné císařovny	93
Sarajevo 1914	107
Strážce carských lamp	143
Vražda měšťáckého revolucionáře	177
Mordkomando v hotelu Záhoří	199
Sedm statečných	213
Operace Valkýra	239

Úvod

Co je to vlastně atentát? Zdaleka to není jen obyčejná vražda. Je to útok na život význačné osoby provedený z politických důvodů. Jinými slovy, je to úkladná vražda významné osobnosti z důvodů postavení oběti, jejích politických názorů, nebo určité kombinace těchto motivů. Jenže někdy je to ještě složitější. Občas hraje větší roli osobnost, psychika pachatele, než význam či politické názory oběti. Bezvýznamný pachatel chce vstoupit do dějin, a tak zabije někoho známého. Nemusí to být hned hlava státu, postačí třeba populární zpěvák.

K politicky motivovaným vraždám docházelo pochopitelně již ve starověku, ale jako oficiální prostředek politické akce, deklarovaný politický nástroj, můžeme atentát vystopovat teprve kolem roku 1090 u tajného islámského společenství či sekty asasínů. Její příslušníci se vyznačovali fanatickým zanícením pro svou věc a byli ochotni na příkaz zabíjet s cílem likvidovat politickou opozici. Ostatně anglický výraz pro atentátníka assassin je téhož původu. Je odvozen z arabského slova, jež znamená požívač hašiše, kterým se příslušníci sekty posilňovali předtím, než se vydali spáchat hrůzný čin.

Nicméně většina atentátů je spíše projevem individuálního teroru. Dochází k nim častěji v obdobích politické nestability. Nejméně četné jsou ve stabilních otevřených demokratických společnostech (například skandinávské státy) a současně také ve stabilizovaných

diktaturách (SSSR a východoevropský blok před rokem 1989, Čína). V posledních desetiletích se hlavy států stávají terčem útoků spíše organizovaných skupin než osamělých atentátníků (zavraždění egyptského prezidenta Anvara Sadata). Výjimkou zůstávají USA, kde navzdory stabilizované demokracii docházelo v historii k velkému počtu politických vražd, jež byly převážně dílem osamělých útočníků.

Význam atentátů pro historický vývoj není jednoznačný. Jistě ve velké většině případů platí tvrzení autora knihy, kterou čtenář právě drží v ruce, že atentáty „měly změnit svět, ale nezměnily jej“. Jen za výjimečných okolností tomu tak nebylo, ale i takové známe. Nemusíme pro příklad chodit daleko. Zavraždění českého krále Václava III. znamenalo konec domácí panovnické dynastie Přemyslovců s nadozírnými následky pro další vývoj země. Nebo kdyby byl vražedný útok na Hitlera v roce 1944 úspěšný, s největší pravděpodobností by se druhá světová válka vyvíjela jinak.

Z dějin však také známe atentáty, které zůstávají zahaleny tajemstvím. Nevíme, kdo zabil posledního Přemyslovce Václava III. a proč. Nemí také stoprocentně jasné, kdo střílel na Johna Fitzgeralda Kennedyho a co ho k tomu vedlo... Vždyť když existují neobjasněné kriminální vraždy, proč by nemohly být i neobjasněné atentáty. Jen ve výjimečných případech atentátníkům držíme palce a tleskáme jim. Fandíme příslušníkům červencového spiknutí z roku 1944, kteří se marně pokusili odstranit Hitlera (Operace Valkýra). Ztotožňujeme se se slovy starého profesora z filmu Vyšší princip, když o atentátu na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha říká: „Z hlediska vyššího principu mravního vražda na tyranu není zločinem.“

Vysoce postavení politici s atentáty počítají. Mají ochranku složenou z vycvičených profesionálů, jezdí v opancéřovaných limuzínách. I papež se, po ne zcela povedeném atentátu, pohybuje na veřejnosti v průhledném papamobilu z neprůstřelného skla. Přesto čas od

času všechna opatření selžou a kulka či bomba atentátníka si najde svou oběť.

Václav Pavel Borovička jako autor literatury faktu měl schopnost zajímavým způsobem popularizovat dějiny, přiblížit je čtenáři zcela neotřelým způsobem. Pohled do zákulisí dějin lidstva prizmatem politických vražd – to byl jeden z jeho zcela originálních nápadů. Knížku *Atentáty, které měly změnit svět* psal v první polovině 70. let minulého století a její první vydání se objevilo v roce 1975. Brzy následovaly *Výstřely ze zálohy*, které byly jejím volným pokračováním. Obě knihy obsahovaly příběhy napsané nadčasovým způsobem, které mohly v nezměněné podobě vyjít i po roce 1989. Autor je na počátku 90. let uspořádal do dvoudílné knihy *Atentáty, které měly změnit svět*, která vyšla v roce 1992.

Když jsem připravoval tento výbor z *Atentátů*, opíral jsem se právě o toto nejnovější vydání. Vybral jsem příběhy spíše ze starších dějin. Chtěl jsem, aby zahraniční a domácí „případy“ byly v rovnováze, proto jsem navíc doplnil autorem pouze načrtnutý text o zavraždění posledního Přemyslovce Václava III. a o atentátu na ministra financí Aloise Rašína z roku 1922, který byl prvním a posledním úspěšným atentátem v moderních českých dějinách.

Nakonec dejme slovo autorovi, který své čtenáře v roce 2004 navždy opustil. „Příprava atentátů,“ napsal v předmluvě k vydání z roku 1992, „jejich průběh a následky jsou okénkem do dějin lidstva. Nahlédnutí může pomoci k pochopení dějinné souvislosti... Nepsal jsem ani historickou studii, ani sociologické pojednání. Zastavil jsem se, hnán profesionální zvědavostí, na křižovatkách dějin, snažil se nahlédnout pod oponu a dovolil jsem si vzít čtenáře s sebou.“

Posuďte sami. Jeho historické vyprávění jako by čas vůbec nepoznamenal.

*Michael Borovička
prosinec 2006*

Bůh jménem Julius Caesar

Řím má svou republiku a přísahá na demokracii. Rychle se stává velmocí: Itálie, Sardinie, Sicílie, Korsika, Illyrie, Makedonie, Řecko, Hispánie, Malá Asie a hezký kus severní Afriky tvoří v šedesátých letech před změnou letopočtu římské panství.

Všechno má svůj rub a líc. Římské legie sice rozšiřují hranice, ale doma se ve státním zřízení objevují trhliny. Co bylo dobré pro malé řecké státy, nestačí pro světovou říši. Ve veřejné správě se rozrůstá byrokracie a korupce. Velká říše prožívá jednu krizi za druhou. Imperium se chvěje.

Pak se objeví Caesar.

Triumvirát je vláda tří. Pompeius, Crassus a Caesar se dohodli na zásadě, že nepodniknou nic, co by se jednomu z nich nezdálo správné. Poctivá hra. Kdyby ji hráli podle dohodnutých pravidel. Pompeius je slavný vojevůdce. Crassus má peníze. Patří mu značná část římské půdy. Caesar je voják, v poslední době úspěšný generál. Tři výjimečně schopní muži spojili síly, a přece se jim nedaří. Snad proto, že už dávno pracují proti sobě. Každý z nich chce získat absolutní moc.

Pompeius se snažil nejvíc. Říká se, že si vzal za manželku Caesarovu dceru Julii jen proto, aby přetáhl odpůrce na svou stranu. Ovšem právě tak se říká, že Caesar dal Pompeiovi dceru proto, aby měl přehled o každém jeho kroku.

Caesar byl především generál. Vydal se v čele římských vojsk dobývat Galii. Jeho dva kolegové se rado-

vali, že budou mít volnou ruku. Rok poté se Crassus vydal na výpravu proti Parthům a přišel v boji o život. Pompeius měl konečně příležitost soustředit moc ve svých rukou.

Vojevůdce Caesar se vydá ještě přes moře do Británie, ví, že se každým dalším vítězstvím stává mocnějším. Má za sebou oddané vojsko, získal bohatství, veřejné mínění je na jeho straně. Pompeius se zatím stává římským samovládcem. A Caesar o tom ví.

Muselo dojít ke krizi. Pompeius navrhuje senátu, aby zbavil Caesara vedení, generál se brání, žádá, aby mu nechali aspoň dvě legie k zajištění pořádku na dobytém území. Senát odmítá a Caesar se rozhodne. Je přesvědčen, že si může dovolit vzpouru. V lednu roku 49 př. n. l. vysloví na břehu Rubikonu své proslulé „kostky jsou vrženy“, přejde most a s jedinou legií táhne proti Římu.

Pompeius utíká z Říma a snaží se zorganizovat vojsko. Stratégové si myslí, že se pouští do předem prohrané bitvy, a málem se zmýlí. Dochází ke čtyřleté občanské válce, o kterou Caesar opravdu nestál. Ale nakonec vítězí u řeckého Farsálu, Pompeius utíká, hledá záchranu v Egyptě.

Král Ptolemaios XII. však poraženému samovládcovi nedovolí ani vystoupit na břeh. Pošle na jeho loď vrahy a Pompeiovu uříznutou hlavu předloží Caesarovi, který se objeví u egyptských břehů. Caesar ovšem krále svrhl, dosadil na trůn svoji romantickou lásku Kleopatru a jejího mladého bratra Ptolemaia XIII. a ještě si našel čas na milostný román, který snad zná každý.

Ještě neztřížil docela, ještě se musí vyrovnat se zbytky Pompeiových přívrženců: ale v roce 45 př. n. l. se Caesar stává absolutním vítězem, mužem oslavovaným mnohými triumfy, všemocným vládcem říše římské, a protože senát rozhodl postavit jeho sochu mezi pomníky „ochránců města Říma“, vlastně také bohem.

Římská republika padla. Caesar se stal diktátorem, konzulem, nejvyšším knězem (pontifex maximus),

cenzorem, měl v rukou moc nad armádou, jmenoval vysoké úředníky, dostal tituly „imperátor“ a „otec vlasti“, nebylo pocty ani vysokého úřadu, který by mu chyběl.

Ale nebyl králem, možná ani nechtěl být. Gaius Julius Caesar si mohl v jisté době dovolit všechno. Měl na své straně veřejné mínění. Pak ale začal ztrácet pozici. Mezi lidem se rozkřiklo, a Suetonius to v Caesarově životopise zaprotokoloval, že božský Julius ukradl na Kapitolu za prvního konzulátu skoro deset tun zlata a zahladil svůj čin podvodem, dal pozlatit měď a vyměnil ryzí za falešné. Od egyptského Ptolemaia vylákal víc než sto padesát tun stříbra, kradl prý a loupil, smilnil se ženami přátel i s muži, najednou měl nejhorší pověst. A dopouštěl se neomaleností, na které byli Římané zvlášť citliví.

Suetonius: „Většinu čestných hodností přijímal a uděloval podle nálady. Třetí a čtvrtý konzulát zastával jen formálně... Se stejnou libovůlí, bez ohledu na zvyky, zděděné po otcích, uděloval na více let čestné úřady. Deseti mužům, pouhým praetorům, propůjčil konzulské odznaky. Do senátu přijal lidi, kteří právě dostali občanské právo, mezi nimi také několik polobarbarských Galů. Kromě toho pověřil své vlastní otroky správou mincovny a veřejných důchodů. Velení tří legií v Alexandrii předal synovi svého propuštěnce Rufiónovi, s nímž měl milenecký poměr.“

Snad nejvíc urazil Římany, tak velice lpící na tradicích, když zůstal sedět před ctihodnými hodnostáři města, kteří mu přinášeli návrh na nejvyšší pocty. Nepovstal, neprokázal jim patřičnou úctu, a tím hodil ctihodným Římanům rukavici do tváře. A to se v Římě neodpouštělo. Ať už šlo o skutečnost, nebo o záměrnou šeptanou propagandu, jeho pověst značně pochroumala zpráva, šířící se od ucha k uchu, že není spokojen s Římem, město pro něj není dost reprezentační, proto se chystá přesídlit do Alexandrie.

Diktátor Caesar byl zpupný, o tom se vědělo, ale teď

už byl také neoblíbený. Opozice se chopila příležitosti a sílila den ode dne. Odpůrci se nejdřív domluvili, pak se organizovali. Nakonec se vedoucí spiklenců rozhodli pro vraždu. Jedním z hlavních důvodů bylo zjištění, že se Caesar chystá dát se korunovat, že chce zradit republikánské zásady, na něž byli Římané tak pyšní.

Koketování s královskou korunou, to byla poslední kapka do přetékajícího poháru, a jak se zdá, také příčina Caesarovy vraždy. Ale je to vůbec pravda, že se chtěl dát korunovat?

Mnohé svědčí o tom, že neměl v úmyslu stát se králem. Když se vrátil 15. února roku 44 před změnou letopočtu z afrického tažení, uspořádali mu římstí otcové a celá římská veřejnost velkolepý triumf. Caesar byl na vrcholu moci i slávy. Dav jásal, hodnostáři blahopřáli vojevůdci, otroci padali do prachu, ženy a dívky omdlávaly obdivem. Pak posadil některý z vysokých kněží na Caesarovu hlavu královskou korunu ověncenou vavřínem. Jen tak, z ničeho nic, bez příprav a bez úvodu. Jako překvapení. I pro samotného Caesara.

Chvilka rozpaků. Dav zadrží dech. Dvě tři čtyři vteřiny je Caesar králem. Pak zasahuje senátor Cassius. Současně s Caesarem (ten totiž zvedl paži, aby odmítl, ale možná jen srovnal na hlavě diamantovou korunu) sáhne po královském symbolu Cassius, doslova strhne diktátorovi korunu z hlavy a hodí mu ji do klína. Další chvilka rozpaků. Ale Caesar pochopí, okamžitě se přizpůsobí situaci, už se usmívá, jako by šlo jen o žert, a lid je spokojen, už zase jásá.

Dnes už se nepodaří rozsoudit starý spor, zda si Caesar chtěl nebo nechtěl královskou korunu ponechat na hlavě. Možná že vystihl nebezpečí okamžiku, pudově se přizpůsobil a zachránil si reputaci. Ale o to snad ani nejde. Je třeba hledat odpověď na otázku, proč mu vysoký kněz nečekaně posadil na hlavu královský symbol. Nešlo o politickou provokaci? Nebyla to domluvená součást spiknutí? Nepomohli si atentátníci sehranou scénou, aby získali na svoji stranu veřejné mínění?

Když se konzul Marcus Antonius snažil podruhé posadit Caesarovi na hlavu královskou korunu, což mohla, ale taky nemusela být provokace, diktátor ji energicky shodil a s okázalým gestem ji poslal na Kapitol bohu Jovovi. Chtěl tedy, nebo nechtěl se stát králem?

Cicero říká, že ano. Ale Cicero je Caesarovým zapřísáhlým nepřítelem. Proto lze právem pochybovat o nestrannosti jeho soudu. Tvrdí totiž, že Caesar odmítl přede všemi korunu, aby oklamal veřejnost. Kdyby prý nebyl zasáhl pohotový senátor Cassius, byl by si ji nechal na hlavě. Tedy šikovný diplomatický tah?

Ještě jedna okolnost svědčí proti nařčení, že Caesar toužil po královských počtách. Kdyby sám vyprovokoval návrh senátu na korunovaci, pak by se sotva zdráhal zúčastnit se sezení, na němž se mu mělo dostat právě této nejvyšší pocty. Caesar nebyl sice náladový, ale osudného rána 15. března 44 před změnou leto-počtu prokazatelně neměl v úmyslu jít do senátu. Proto není vyloučeno, že pověsti o korunovaci rozšiřovali sami spiklenci.

Marcus Brutus je všeobecně považován za velitele pučistů. Byl skutečně Caesarovým nepřítelem, nebo ho spiklenci donutili, aby se postavil proti diktátorovi? Vždyť Marcus Iunius Brutus byl podle všeho dokonce Caesarovým synem a nelze mluvit o náhodě, že poslední slova umírajícího byla adresována právě jemu.

Brutova matka se jmenovala Servilie a pocházela ze starého Ahalova rodu. Byl to právě onen Ahala, který kdysi na fóru probodl Spuria Maelia, jenž se snažil strhnout v Římě na sebe moc. Matka je známá, kdo tedy je Brutovým otcem?

I když Plutarchos nepatří k nejspolehlivějším kronikářům, vydává pozoruhodné svědectví. Velký Caesar se ve svém mládí důvěrně znal se Servilií, miloval ji, syn Brutus se jí narodil právě v době, kdy se nejčastěji stýkali. Někteří další historici i jiné okolnosti také svědčí pro tento závěr. Suetonius píše zcela jasně: „Ale

nade všechny jiné ženy miloval Caesar Servilii, matku Marka Bruta. Již za svého prvního konzulátu jí koupil perly za šest milionů sesterciů, později, za občanské války jí kromě jiných darů dal přidělit z veřejných dražeb za směšnou cenu obrovské statky.“

Podle Plutarcha měl Caesar k Brutovi zvláštní vztah. Když došlo k občanské válce, postavil se Brutus na stranu ústavního práva, tedy na Pompeiovu, bojoval proti Caesarovi. Ale ten dal svým důstojníkům přísné rozkazy, aby v bitvě Bruta šetřili a postarali se, aby se mu nic nestalo. Počítal dokonce i s další možností. Kdyby se Brutus snad chtěl vzdát, měli ho okamžitě přivést k Caesarovi, ale neměli použít násilí ani tenkrát, kdyby se zajetí bránil se zbraní v ruce. Je nepochybné, že to nebylo obvyklé opatření, mezi Brutem a Caesarem byl zřejmě silnější vztah, než jaký bývá mezi mecenášem a jeho oblíbencem.

Caesar své styky se Servilií netajil. A v Římě se o nich vědělo. Plutarchos vypráví epizodu ze senátu. Odehrála se během jednání o Catilinově spiknutí, které tak pobouřilo římské občany, přivedlo totiž město na pokraj politické propasti. V senátu se přel Cato s Caesarem, kdo z nich má pravdu. Přišel posel a odevzdal Caesarovi psaní. Ten je otevřel a četl. Cato využil příležitosti a očernil Caesara z proradnosti: dostává od nepřátel národa pokyny dokonce do senátu.

Caesar podal dopis Catonovi. Ten musel konstatovat, že je to písmo jeho sestry Servilie. Hodil ho Caesarovi pod nohy s poznámkou: „Vezmi si jej, ty opilče“ a pokračoval ve výkladu svého stanoviska. Tak byla známa láska Servilie a Caesara.

O březnových Idách, 15. března 44, svolali zasedání senátu, na němž se rozhodli zavraždit Caesara. Promysleli plán do detailu. Ve sloupové síni Pompeiova divadla, kde bude hodně lidí, se spiklenci nejen ztratí mezi ostatními senátory, ale budou se moci nenápadně přiblížit ke své oběti. Rozhodli se totiž pro atentát v dějinách násilí ojedinělý, pro kolektivní politickou

vraždu. Chtěli demonstrovat, že nejde o akci jednotlivce, ale o promyšlený tah opozice. Násilná smrt diktátora je mocenský prostředek, nic víc. Spiklenci vraždí pro zachování svobody a pro záchranu republiky. Caesar byl pověřivý. Římané si vůbec potrpěli na hadače, věštce a jasnovidce. Haruspikové, předpovídající budoucnost z vnitřností zabitých obětních zvířat, byli řádně vyučení živnostníci. Diktátor, který vládl velké římské říši, vojevůdce, před nímž se třáslo půl Evropy, věřil na bubáky, na uřknutí a nadpřirozené úkazy, respektoval úvahy proroků a dokonce pracoval s věštbami jako s politickými argumenty. Aspoň mu to kronikáři připisují. Údajně prý uvažoval o své korunovaci s tímto pochybným zdůvodněním: ve věšteckých knihách Sibyliných (mimochodem nikdo je nikdy neviděl) je prý obsaženo sdělení, že nad Parthy, které se chystal napadnout a porazit, může zvítězit jedině král. Z čehož mělo logicky vyplývat, že je úspěch vojenského tažení přímo závislý na udělení královského titulu.

Věřil čárům a kouzlům, a stejně mu to nebylo nic platné. Už dlouho před patnáctým březnem dostával Caesar od Prozřetelnosti zvláštní znamení. Všechna byla zlověstná a připouštěla jediný výklad: Caesare, dej si pozor, chystá se něco neobvyklého. Jeden z dvorních haruspiků, Spurinna, dokonce konkretizoval všechny předešlé výstrahy osudu do přesného data: kritický den nastane patnáctého března.

Caesar měl v noci před smrtí špatný sen. Létal vysoko nad mraky, setkal se tam s Jovem, ten mu přátelsky stiskl ruku. Když se ráno probudil na propoceném lůžku, nařikala jeho manželka Calpurnie, že také měla zlý sen. Caesar se navíc necítil dobře, a tak se rozhodl, že zůstane doma.

Mezitím se spiklenci vypravili do senátu. Brutus oblékl tógu a do jejích záhybů ukryl dýku. Jeho manželka o tom věděla. Spiklenci se nejdříve shromáždili u senátora Cassia, pak šli společně do Pompeiovy síně a če-

kali na Caesara. Když dlouho nešel, poslali k němu do bytu posla. Byl jím Decimus Iunius Brutus.

Došel k Caesarovi a oznámil mu, že všichni čekají. Caesar se začal vymlouvat. Posel vytáhl trumf: mezi lidmi se začíná povídat, že je Caesar vážně nemocen, že nestačí na své funkce, bylo by dobře, kdyby se ukázal v senátu a vyvrátil pomluvy. Caesar se rozhodl, oblékl tógu a vyšel na ulici.

Je pozoruhodné, jak často zahrála v historických okamžicích rozhodující roli náhoda. Jak snadno se mohl dát vývoj opačným směrem, kdyby... To Caesarovo poslední „kdyby“ se jmenovalo Artemidóros. Byl to Řek, pracoval zřejmě jako písař v úřadě u někoho významného, tam asi zaslechl o připravovaném spiknutí, čekal na Caesara před radnicí a podal mu svitek se zprávou, v níž ho varoval. Caesar byl Caesar. Pokynul mu, dopis přidal k ostatním spisům, které nesl do senátu, přece nebude číst v chůzi na ulici. Tak ztratil poslední naději na záchranu.

Spiklenci začínali být nervózní. Bylo jedenáct a Caesar nešel. Už měli strach, že diktátora někdo varoval. Pak se vrátil Decimus Brutus a referoval, že se Caesar rozhodl přijít. Zakrátko se pak oběť objevila. A v té chvíli došlo ke komplikaci. Když totiž Caesar vystoupil z nosítek, přistoupil k němu Pompilius Laenas a začal mu něco povídat. Spiklenci byli přesvědčeni, že vyrazuje plán, propadli panice, málem se rozhodli pro útěk z bojiště. Ale Brutus byl rozvážnější než ostatní, zůstal klidný, po chvíli poznal, že Laenas přednášel Caesarovi jenom osobní žádost, políbil diktátorovi ruku a odstoupil.

Teď tedy mohli začít. Už předem se domluvili na postupu. Každý krok i pohyb byl dohodnut. Caesar vešel do místnosti, ještě si ani nesedl, když k němu přistoupil senátor Tullius Cimber a začal orodovat za bratra, který býval stoupencem Pompeiovým a po Caesarově vítězství musel žít ve vyhnanství. Ale Caesar byl neoblomný, odmítl udělit odpůrci milost a pokynul Cimberovi,

aby mu uvolnil cestu. Senátor před Caesarem poklekl, pak mu náhle strhl z ramen tógu. To bylo smluvené znamení k útoku.

Caesar vykřikl: „To ale je násilí!“

Publius Servilius Casca vytáhl dýku a první bodl. Caesar se uhnul, čepel ho zranila pod krkem. Teď teprve pochopil, co se děje. Už bylo pozdě. Ale diktátor se nevzdal, ani když viděl, že se dostal doprostřed kruhového obklíčení ozbrojených spiklenců. Byl voják, zvyklý na nebezpečí. Neměl u sebe zbraň, ale vytáhl aspoň ocelové pisátko. Zbytečně. Víc než šedesát ozbrojených spiklenců a desítky netečně přihlížejících vytvořili nepřemožitelnou frontu. Během několika vteřin bylo Caesarovo tělo probodnuto dvaadvaceti ranami. Naposled zvedl dýku Brutus a umírající Caesar vyslovil svá poslední slova: „I ty, můj synu?“

Caesar zemřel po jedenácté hodině dopolední, v některých záznamech se říká, že zkrvavenou mrtvolu nechali ležet až do večera pod Pompeiovou sochou, pak teprve ji směli otroci odnést. Jiní zaznamenali, že na místo činu přišel okamžitě lékař, konstatoval smrt a dal mrtvolu odnést.

Spiklenci zklamali sebe i národ. Odvážili se sice prvního kroku k ozdravení republikánských zásad, ale nevěděli, jak dál. Hned po vraždě, ještě s krví na tógách a s dýkami v rukou, vydali se ke Kapitolu. Jásali, oznamovali lidu, že osvobodili národ od tyrana. Ale lid se neradoval. Ustrašeně mlčel. Nebyl si jist, zda je to dobře nebo špatně, že zabili velkého Caesara.

Římané si nevěděli rady s živým Caesarem, ale s mrtvým také ne. Spiklenci nedokázali využít momentu překvapení, neodvážili se převzít moc, zatroubili sice na poplach, ale nezaútočili. Snad jediný konzul Marcus Antonius jednal promyšleně a s chladnou rozvahou. Poslal sluhu do Caesarova bytu a nařídil mu, aby žádal o vydání spisů i o hotovost ze státní pokladny. Dostal obojí, a tak se stal skutečným Caesarovým dědicem, mohl pokračovat v jeho plánech.